

DOI 10.36074/logos-24.11.2023.03

МОНІТОРИНГ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ВКЛАДЕНЬ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

Камінський Любомир-Роман Юрійович
аспірант
Львівський університет бізнесу та права

УКРАЇНА

На сьогоднішній день економіка нашої країни перебуває в кризовому стані. Ця ситуація зумовлена повномасштабною війною, яка триває в Україні вже практично два роки. Відповідно, існують ризики, пов'язані з вкладанням коштів, тобто, інвестуванням у нові проєкти та дофінансуванням уже чинних.

Варто зазначити, що інвестиційні вкладення в період війни високу вірогідність ризику, який у майбутньому не компенсується додатковою дохідністю, оскільки війни – це неринкове явище. До того ж, війна породжує кардинальне скорочення споживчого попиту, що підриває рентабельність бізнесу, тому в теперішній час надзвичайно важко залучити інвестора як внутрішнього, так і зовнішнього у фінансування певних проєктів. Кожен інвестор хоче чітко розуміти окупність свого проєкту та, водночас, мати гарантію на страхування ризиків у період дії форс-мажорних обставин.

При залученні інвестицій в умовах війни важко передбачати та адекватно оцінювати всі ризики так, як це є можливим робити в мирний час. Сьогодні існує три основні проблеми, які турбують інвестора при вкладанні коштів у воєнну економіку:

- наявність гарантій щодо захисту інвестицій, які забезпечували б повернення інвесторові коштів у випадку розгортання непередбачуваних воєнних подій;

- наявність адекватного попиту на продукцію інвестиційного проєкту, що забезпечував би прийнятний рівень рентабельності бізнесу;

- проведення моніторингу використання певного інвестиційного пакету в межах попередньо узгодженого бюджету.

Вирішення всіх цих завдань вимагає відповідної державної політики, підкріпленої достатніми та надійними фінансовими ресурсами, а також проведення страхування проєкту в межах країни та перестраховування його в іншій іноземній країні, де економічна ситуація є стабільною.

Також одну з важливих функцій при реалізації проєкту виконує моніторинг проєкту, тобто, цільового використання коштів. Розгляньмо детальніше.

Моніторинг (укр. спостереження) – система постійного спостереження за явищами і процесами, що відбуваються в навколишньому середовищі, суспільстві. Результати моніторингу слугують для обґрунтування управлінських рішень з гарантування безпеки людей та об'єктів або суб'єктів їх фінансування [1].

У воєнний період освоєння інвестицій (реалізації інвестиційного проєкту) є особливим, оскільки процес інвестування є тривалим, і в умовах війни ситуація може змінюватися як у гірший, так і в кращий бік, можуть виникати непередбачувані ситуації. Тому під час тривалого періоду інвестицій ринкова кон'юнктура зазнає значних коливань, а це, своєю чергою, впливатиме на

інвестиційний процес: змінюються інвестиційний попит та пропозиція, а також – і ціни на інвестиційні товари. Протягом певного часу зовсім іншими можуть стати потреби, заради яких розробляється інвестиційний проект. Крім того, початковий план може виявитися недосконалим і потребуватиме доопрацювання через низку факторів, які в період війни врахувати неможливо.

Система контролю за інвестиційним проектом у воєнний період має передбачати наступні важливі етапи:

- суть інформації, що аналізується;
- структура звітів та відповідальність за збір даних;
- аналіз інформації та ухвалення рішень.

Усі вищезазначені заходи розробляються до реалізації проекту за участю всіх зацікавлених сторін. Система керівництва має забезпечити необхідний вплив там і тоді, коли і де вони необхідні, тобто, постійний моніторинг дозволить з найменшими ризиками реалізувати певний проект у період війни.

Основні принципи побудови ефективної системи контролю та моніторингу в процесі реалізації інвестиційного проекту представимо на рис. 1.

Рис. 1. Класифікація основних принципів моніторингу

Також варто зазначити, що основною метою розробки системи моніторингу для реалізації інвестиційного проекту у воєнний період, тобто за умов воєнного стану, є своєчасне виявлення відхилень від календарного плану та бюджету, які призводять до зниження ефективності інвестиційної діяльності; аналіз причин, які призвели до цих відхилень, та розробка пропозицій з відповідного корегування окремих напрямків інвестиційної діяльності з метою її нормалізації та підвищення ефективності, страхування і перестраховування вищезазначених причин.

Тому важливо при побудові системи моніторингу для реалізації інвестиційного проекту пам'ятати про основні принципи:

- визначення для спостереження найбільш важливих напрямків реалізації інвестиційного проекту;

- побудова системи інформаційних (звітних) показників з кожного напрямку реалізації інвестиційного проекту;
- розробка системи узагальнюючих (аналітичних) показників з кожного напрямку реалізації проекту;
- встановлення періодичності формування звітної бази даних (інформаційних та аналітичних показників);
- аналіз основних причин, які призвели до відхилення фактичних результатів від передбачуваних;
- виявлення резервів та можливостей нормалізації втілення інвестиційного проекту;
- обґрунтування пропозицій зі зміни календарного плану та бюджету інвестиційного проекту із зазначенням інших форс-мажорних обставин [2].

Отже, підсумовуючи вищезазначене, можна сказати наступне: розроблена на цих принципах система моніторингу реалізації інвестиційного проекту має корегуватися при зміні інвестиційного середовища, напрямків інвестиційної діяльності та інших факторів, але, в той же час, зазначимо, що при ефективному проведенні процесу моніторингу інвестиційного проекту в період війни можна вчасно попередити та передбачити окремі ризики та втрати, яких може зазнати інвестор у процесі інвестування.

Список використаних джерел:

- [1] Моніторинг // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Моніторинг>.
- [2] Моніторинг. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>